

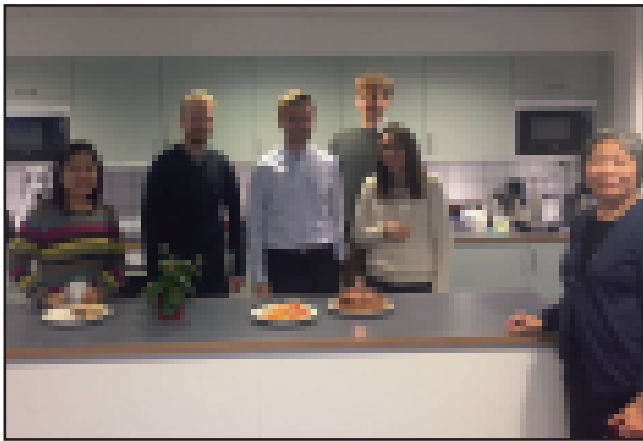
Diakonia om vapenexporten!

2016 sålde Sverige vapen för den hisnande summan 16 miljarder kronor. Mycket av denna export gick till länder likt Saudiarabien vilka använder vapnen i kriget i Jemen eller Filippinerna vilka använder vapnen för att kontinuerligt kränka sina medborgares mänskliga rättigheter.

Lagändring önskas

Med dagens svenska lagstiftning är vapenhandel med dessa länder svår att stoppa. Diakonia går i spetsen för en mobilisering mot detta med sin kampanj *Kryphålet*.

Praktikant hos SIPRI

Jag och några av mina praktikantkollegor

Jag har under det senaste halvåret praktiserat på *Stockholms internationella Fredsforskningsinstitut* (SIPRI), som arbetar med dessa frågor.

Vad är SIPRI?

SIPRI har funnits i lite mer än 50 år. Under mitten av 60-talet kom ett önskemål från en svensk diplomat som arbetade med nedrustningsfrågor att i en värld,

präglad av *Kalla kriget* och där fakta var vinklade, behövdes ett forskningsinstitut som kunde leverera objektiva fakta. Detta blev startskottet för institutet. Trots att det ligger i Sverige så är det inte svenskt. *Sveriges Utrikesdepartement* är största bidragsgivaren men så lagom mycket att institutet ska kunna ses som en objektiv röst i världen. SIPRI's arbete styrs av en styrelse med framstående akademiker och diplomater. I juni tillträder *Jan Eliasson*, tidigare vice generalsekreterare i FN, som ny styrelseordförande för institutet.

3 tematiska områden

SIPRI forskar inom tre större tematiska områden (kluster): *Vapen och nedrustning*, *Fred och utveckling* samt *Fred och säkerhet*.

Inom *Fred och utveckling* arbetar man med frågor rörande så kallade *post-konfliktområden*, kopplingen mellan konflikt och fattigdom, kvinnors roll i fredsprocesser samt klimat och säkerhet. Fokus är på rena säkerhetsfrågor i regionerna Europa, Centralasien samt Sydostasien.

I *Vapen och nedrustningsklustret*, där jag varit verksam, finns tre större områden;

- Vapenhandel och militärutgifter
- Biologiska och massförstörelsevapen
- Vapenhandelskontroll.

Produktion för vem

Idag är SIPRI mest känt i världen för sina databaser. Dessa sammanställs varje år i en 1000-sidig årsbok där utvecklingen inom samtliga områden som SIPRI forskar inom, beskrivs för att kunna bistå regeringar, policy-grupper samt organisationer med fakta kring frågor rörande fredsarbete och konflikt.

Vapenhandelskontroll

Mitt arbete har alltså kretsats kring arbetet rörande *Vapenhandelskontroll*. Världens stater tillverkar och säljer vapen för tusentals miljarder varje år. Dessutom bidrar krig och svaga styren till att många tusentals vapen också är i omlopp olagligt. För att motverka detta har olika institutioner,

som FN och EU, arbetat för att ta fram olika kontrollsystem för denna

handel. Jag och mina kollegor arbetar i olika projekt för att analysera dessa systems inverkan samt var det finns brister och förbättringsområden.

Arms Trade Treaty

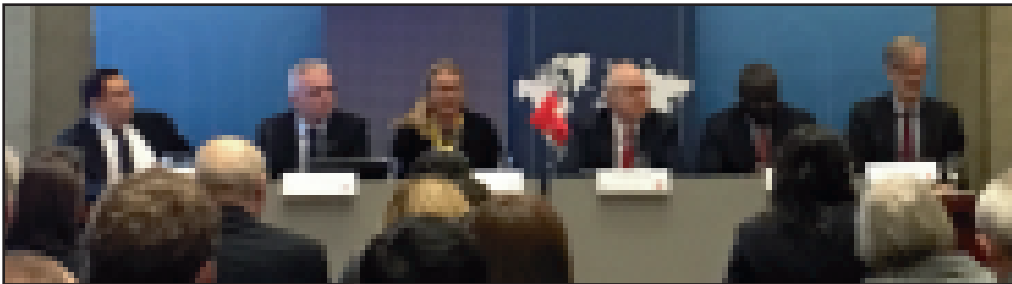
Ett sådant kontrollsystem för vapenhandel är FN:s fördrag *Arms Trade Treaty* (ATT). Detta är världens enda globala kontrollsystem för att förhindra illegal vapenhandel och röstades igenom julen 2014. Genom olika organisationer görs insatser världen över för att implementera detta fördrag och stoppa illegal vapenhandel. En av mina uppgifter var att kartlägga olika verksamheter som gjorts i Sydostasien för att implementera ATT.

Staters öppenhet

En ytterligare uppgift jag haft, har berört transparens och kartläggning av vapenhandel. Genom att samla in nationella rapporter från de länder som exporterar vapen, har jag arbetat med att dels kartlägga de totala värdena av vapenexporten årligen samt samla in rapporterna för att kunna se om staters öppenhet och transparens ökar eller minskar.

Svensk vapenexport

En sista uppgift jag vill lyfta fram är mitt arbete med att kartlägga den svenska vapenexporten. Sverige är världens tolfte största vapenexportör. Under 2000-talet har Sverige exporterat för i snitt 10 miljarder kronor årligen. Exporten präglas av beslut bakom stängda dörrar utan

Seminarium på UD, lett av SIPRIs Direktör Dan Smith och med bl a Hans Blix i panelen

transparens eller chans till politiskt ansvar. Samtidigt som

vår utrikespolitik talar om fred och demokrati säljer vi vapen till länder som kränker mänskliga rättigheter och diktaturer. Detta menar många är fel och därför ska en ny lag kring vapenexport tas fram. Förhoppningen är ett förbud av vapenexport till sådana länder, men tyvärr är det inte säkert att så blir fallet.

Diakonias kampanj Kryphålet

Diakonia har i år en kampanj som heter *Kryphålet*. Med den vill man sätta press på regeringen att ta fram ett lagförslag som stoppar all vapenexport till diktaturer och länder som kränker de mänskliga rättigheterna. Det finns idag en majoritet i Riksdagen för ett sådant beslut (S, V, L, MP och KD). Vi har världens chans att få igenom denna lag i år.

Skriv på uppropet

När korruptionen kring vapenhandeln med Sydafrika blev känd under 1990-talet gick kyrkorna först, låt oss göra det igen.

Inga svenska vapen till diktaturer!

Läs mer och skriv under kampanjen på www.peoplechanging.se eller på en lista som kommer att ligga på Kyrktorget.

Simon Jernberg